Ч. 3. Чернівці, четвер 16. (4.) січня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовіца в Черновцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
щодня кромі неділь і руских сьвят.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

ОНИ і ВИ.

(Письмо кандидата на руского патріота).

Ви его певно знаете, сего публїциста, що менї дав привід до сеї статї, а коли не знаете его з книжок, то хоч чували про него, бо був собі таки доволї голосний чоловік і то голосний не чим иньшим, лише своєю працею, котрої за ним є звиш 20 лїт. Працював не для Поляків або Москалїв, лише для Русинів. Патріот з него ідеальний, дбалий дуже о добро і славу своєї партиї і цїлого народу. Тепер у нього вже сили не богато, старі его жалують, що на Русинах не доробив ся анї кусня хлїба на старші лїта, а молоді его лають, що, мовляв, був колись мудрий чоловік, а тепер... Чую, що сей чоловік тепер і їсти не має чого!

А ви певно знаете і другого, ще голоснїйшого руского лїтерата і публїциста, котрого ми все звемо на першім місци, коли нас хто спитає про галицко-руских письменників. Чоловік він з маленькими похибками у своїм поступованю, котрих єму жаден Русин не хоче простити, і з великими заслугами для народу, котрих жаден Русин не вміє належито оцїнити. Він наш і не наш публїцист, а міг а повинен би бути лише наш, як би Русини не були Русинами. Чоловік зелїзної волї, неподатливий, підприїмчивий, меткий, притім патріот такий, що як би нам таких лише тисяч, то в десятеро сильнїйших противників перемогли би. Має він за собою вже звиш 20 лїт працї. А лїта йдуть... він мусить оглядати ся, як обезпечити житє і жінцї і діточкам і собі. Чому-ж він у Русинів не може найти сего обезпеченя на старість?

А ви знаете і сего третього нашого публїциста, отсю правдиву жертву нашого політичного безголовя, отсей громовід для своїх і чужих громів, чоловіка партиї непохитного, талановитого, котрий своїх плечий уживав до пiдниманя соток патріотів у гору, а сам не дбав о лаври, хоч міг, котрий має за собою також з двайцять лїт працї... За ним не бачать тепер працї і заслуг і патріотизму і доброї волї; єму тепер свої люди кажуть: „Може би ти замовк і зломив перо своє“. І нікого се не обходить, що нікуди чоловікови, змарнованому через нашу байдужність, подїти ся на старші лїта.

А ви знаете і сего четвертого чоловіка, також громозвода, в котрий бють з усїх сторін громи, а він стоїть, і дбає також о се, щоб не окутала народу нашого темна хмара. Трудне его становище; признаня він не зазнає і байдужна людям доля его. А за ним також близько двайцять лїт працї і душа его за народом тягне, і недоля народу его болить і він, як уміє, так лихо усуває...

А ви може їх і не знаете, але они також є, молоді кандидати на патріотів-письменників, денникарів — бо лиш про таких тут говорю. Розвій їх не від них залежить, а від суспільности. Старі недобитки загинуть у бібулї ґазетній і память про них щезне, бо они з своїми іменами під працями не виступали; і настане новий нечисленний ряд тих, що мають нарід вести, учити, бавити, славу других розтрублювати, ворога побивати, Русь піднимати.

Провідники народу, посли, по своїх заходах в радї державній та соймі, гарненько собі відпочивають підчас ферий, професори procul negotiis віддихають собі, сьвященики порають ся із жнивами, меценаси по добрих процесах та контрактах перечислюють свої доходи і передумують над тим, чи камениць не купувати, і всї разом у вільну хвилю читають собі ґазету. „Ах, яка-ж она пуста! анї добрих статий, анї фейлетонів, дописи скучні, новинки скучні, усе скучне, спати хочеть ся. А всему винен редактор А., редактор

2

АНҐІЛЬ ХРАНИТЕЛЬ.

Повість

ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА.

—o—

(Дальше.)

III.

І вірне коло мене стояв хранитель мій, бо як я попрощавсь, як до реґементу зайшов, як я муштру та школи вивчив — і сам не знаю. Бувало, других рекрутів бють сердешних та збиткують, а мене нїхто і пальцем не кине, не то що. Матбуть не було за віщо, бо мене бувало в касарни і не чути. Другі галасують, сьміють ся, борють ся, жартують, а я мовчу, мовчу та думаю. Думаю, чи моє горе глїбше, чи та Тиса, що недалеко нашої касарнї дзвенить та грає. Однакі они матбуть, да дома братчик у недузї, неня сами, сестри без опіки, от що!... І не пішов я Тису міряти, да моливсь до ангеля свого, аж тут і прибігає капраль відо-дня.

— А тут Складанюк Семен? — Мене неначе ножем хто просадив!...

— Я є — кажу.

— На, каже, тобі лист прийшов. А ви, фірер Квітка, завтра до рапорту! — на урльоп ідете! — прийшло вам з реґементу!

А він не веселий, нї!.. „О, Боже мій! каже, та й я ще побачу рокитії мої гори, тай ті лїси кидровії, що так барвінком і укрились? О, коник мій любий на стайни! о, вброя моя золота!..“

Такі ті Гуцули матбуть усї, думаю я собі, — у їх нї тато нї мама, нї брат нї сестра, у їх лиш лїси передні та зброя, та воля! — от що! — Да не завидував я це гуцульському ледїневи, бо добрий був, добрий!... а вже такий щирий, що і останню сорочку з себе дав би! — А знов як опалить ся чого, то і брата рідного убив би, не то що! — Такі ті Гуцули, такий був і фірер наш молоденький, що про його роскавую. Бувало рекрутови або хоть кому і тусана дасть, і горівки купить, і пару шматя подарує, і з болотом змішає. Да менї з роду нїчо нїколи не сказав, лиш бувало жартує: „О! Складанюк, каже, такі войки справляє, що нїхто і в касарни не всидить!“ — А — думаю я собі — добре тому вирiти, до кого приступає, да в мене братчик дома лежить, хто знає, чи побачу?.. О, ангелю мій хранителю!...

І пішов я з своїм листом до одного кадета: — Кадет, кажу, прочитайте менї, що тут стоїть? — Кадет читає — я слухаю!...

„Братчику мій Семене!

Брате мій рідний!

Як би я знав, що ти не розумний та не розважний, то я би до тебе отцї слова і не писав, бо не веселі тобі будуть. Да ти знаєш тої проповідки: Коли тобі добре, не весели ся, коли лихо — не смути ся. Тай про віщо смутитись? про сей сьвіт? — маків цьвіт! — Тому я его хочу і покидати, братчику. Бо як сей лист тебе дійде — мене вже на сьвітї не буде.

За ці шість рік, що ти у цїсаря служиш, много у нас дома нереінaчилось. Мама мусїли і худоби збутись, і з дому много дечого попродати, і ще до того удовжились чимало, а все то через мене та через мою лежу таку тяжку!.. О, прости менї братчику мій, Семене, що через мене уся твоя праця та мука за тілько рік пішла марне!.. Да що-ж: я маму під милий Біг просив, аби через мене останнього не збували. Коли-ж бо з ними годї що вдїяти було!.. Ті дохторі та тая аптика у старцї нас довели а помочи нїчого не помогли... Хиба дохтір годен кому нові груди на місце покласти, чи що? — От нещасні ми, тай тілько! — Я ще тілько рад, що хоть твоє одїнє не дав продати, бо і то би було за дохторами пішло!... Коли у похорон не закрадуть, то найдеш усе в порядку, замкнене в твої скрини.

Вуйко Ґаврил кривдив нас чимало. Волики у нас взяв, не знаю сам, за що; каже, що батько єму винні були якийсь довг. Сьвіт знає, що цему неправда, да я тебе прошу, братчику, коли мене щире любиш, не споминай му це лихом! — Бог видїти ме, на Бога здаймось. — Що сестри пішли у найми, то тобі мав уже хтось уповідати, бо з нашого села много урльопників покликали, я ними до тебе переказував, от хотьби і Федором Соколюковим.

А за сим словом, братчику мій рідний“ —

— О, не читайте вже далї! — прошу я кадета.

— Не буду — каже — але тут при кінци ще пару слів приписано.

— Читайте — кажу.

Він і читає.

„Той жандар молоденький, що був у нас того вечера, коли ти мав до війська рушити,

Б., редактор В. – ніхто не винен, лиш они!“

Редактори ведуть політику, коли політики самі мовчать і не знають, що чинити; редактори учать людий, коли ті вже без всяких иньших учителів обходять ся; редактори, котрим із-за навалу роботи зовсім не до веселости, веселять публику, бо й се потрібно; ґазети сповняють переважну місию в суспільности, суть школою для дозрілих людий, — а якже та публика, наша р у с к а публика дбає, щоб ґазети розвивали ся, щоби тих чорних муринів, руских публіцистів більшало, щоби денникарями ставали люди сьвітлі, досьвідчені, щоби не швець брав ся до кравецтва з потреби, як у нас буває, щоби ті люди, стративши силу і здоровле на народній роботі, не ждали відтак з резиґнациєю голодної смерти своєї і родини; як та вередлива, вічно невдоволена, претенсіональна публика руска спомагає щоденні ґазети, підпирає: Житє і слово, Зорю, Записки товариства ім. Шевченка, Дзвінок, Учителя, дрібні бібліотеки, просьвітні видавництва — одним словом все те, чим ми щодня задокументовуємо своє житє і свій розвій? Хто нині з молодіжи руской приготовляє ся ц і л к о м п о в а ж н о до того, щоби стати руским публіцистом? Н і х т о! І добре роблять, що не думають о такій незавидній карієрі, бо ждала би їх сумна будучина в байдужій суспільности руській. Спрацює ся чоловік, найкрасший вік і силу стратить на ту роботу, стане зробком народним і посьміховищем молодого поколіня — і йди, чоловіче, під тин умирати, за те, що у тебе практичного розуму не було, що ти не пішов тим утертим шляхом, котрим иньші люди доходять хоч до забезпеченого кута на старість.

Така доля наших літератів, публіцистів і всяких авторів. Чи-ж не славна доля? Правда? Чи-ж не варто у нас старати ся о таку долю? Адже праця така патріотична! адже слава усьміхає ся чоловікови по голодній смерти! адже памятник спіжовий приляже відтак наболілі груди єго!...

Ну! хто хоче такої долї, нехай старає ся, а я еї не бажав би і ворогови тяжкому!

Почали Русини недавно говорити щось про орґанізацию, а з того балакання не буде нічого, бо нарід тупий і без серця, без щирости і без розуміня свого обовязку. Жертволюбивість єго, осьпівувана патріотично здавна самими голодними денникарями, не стоїть і тисячної частини жертволюбивости ческого народу. А патріотизм єго — то банька з мила, що блищить ся і пукає. Чи він сам тому винен, в то не входжу, але лихо остаєть ся лихом. Без співділаня ц і л о г о народу, а передовсім в с е ї єго інтеліґенциї, всіх хоч троха заможних Русинів, ніяке діло не буде в нас розвивати ся.

Не буде розвивати ся і праса руска, без котрої ніяка орґанізация не обійде ся, і за вічною нашою латанниною, веґетациєю з дня на день, нам і за сто літ не усьміхнеть ся доля така, якої би ми вже самі бажали би дожити. Як і гірко таке слухати, так ще гірше бачити се і мовчати. Не дурім ся! Наша доля в наших руках і чого самі не зробимо, того за нас ніхто не зробить! — *Кандидат на патріота.*

ДОПИСЬ зі ЛЬВОВА.

(Рускі посли. Четверта руска ґімназия. Утраквістична учит. семинария. Відокремлене коломийских руских паралельок. Курс руской мови для державних урядників. Справа умундурованя учеників. Оплати шкільні. Еміґрацийна комісия. Оплати доручень судових. Предложеня краєвого виділу і розділ їх між рускими послами.)

Рускі посли сойму галицкого не могли доси зложити одного клюбу, а то виключно лиш по тій причині, що два посли селяни: Остапчук і Новаковский, а побіч них і пос. Окуневский дали виборцям своїм приреченє, що не вступлять на разі до жадного клюбу соймового. Мимо того посли рускі становлять одну цілість, сходять ся на спільні наради, розбирають біжучі справи з великою згідностию в поглядах і виступають в соймі солідарно. Доси відбули посли рускі 5 засїдань, а предметом нарад їх були важні справи, дотикаючі як національно-культурних так економічних потреб народу руского. Наведу лиш важнійші ухвали.

І так порішено домагатись у соймі заснованя четвертої ґімназиї руской в Станіславові, евентуально в Тернополи, в котрих то містах число молодіжи руской в ґімназиях польских є найзначнійше. Рефлектовано також на Чортків або Теребовлю, наколи міста ті з'обовязались би до поношеня деяких тягарів, що випливають з заснованя ґімназиї.

Порішено дальше домагатись заложеня мужеской семинариї учительской утраквістичної з характером переважно руским в Городенці, де імовірно фреквенция була би значна задля того, що околиця Городенки богатша, а кандидати учительскі могли би притім користати з школи аґрономічної, що істнує в Городенці. Порішено упімнутись також о відділенє чотирох руских кляс паралельних ґімназиї коломийской і витворенє окремої інституциї шкільної з окремим директором.

Порішено завізвати правительство до відкритя практичних курсів науки руской мови у всіх більших містах краю для урядників державних, щоб дати їм можність набути знанє мови руской для урядованя в зіткненю їх з рускими сторонами. Попри то рішено упімнутись і о іменованє іспитуючої комісиї при ц. к. намістництві для кваліфікованя урядників з руской мови.

Порішено дальше поставити внесенє в тім напрямі, щоби міністерство просьвіти відкликало розпорядженє своє з дня 14-го марта 1894 до ч. 26 зак. кр. що-до примусового умундурованя учеників ґімназияльних в 1896/7 році і о зміну сего розпорядженя на факультативне ношенє мундурків шкільних.

Рішено поставити резолюцию, з завізванем до правительства, щоби оно по причині загального убожества жителів Галичини зменьшило високі оплати шкільні, евентуально дало можність, увільняти учеників від половини оплати.

При тім, як вже вам звісно, поставлено внесенє в соймі устами пос. Вахнянина на зложенє комісиї еміґрацийної, котрої задачею було би: розслідити дійсні причини громадної еміґрациї до Бразилиї, усунути ті причини по більшій части економічної натури, здержати легкодушну еміґрацию і розвести опіку над

ще у В. . . . як і був. Здибав мене оногди на місті тай каже: — А що? не пише Семен? Мені жаль на него, що мене на відході так уразив. Да коби лиш здоров був та миром з війська вийшов, мусить він мене ще коли-тогди перепросити, або я єго. — Брате Семене! я не знаю, чи ти єго чим уразив, да як сему справді так, то перепроси єго, сизий, бо ти не знаєш. кілько він нам доброго нишком робив тай робить!... Як би не він, то матбуть би нас жиди давно вже і з оселї були вигнали, не то що!...“

Отак читає кадет, а я собі думаю: не даром я до тебе молюсь, ангелю хранителю! — А я так незвичайно з ним обійшовсь!...

IV.

На другий день пишу ся я до рапорту.
— А чого? — питає капраль відо-дня.
— На урльоп до заволаня — кажу.
Він засьміявсь.

— А де-ж тепер у зимі урльоп, небоже? — то що иньше Квітка, єго дома треба, а тобі чого? Але йди про мене і до рапорту, я тебе не сперaю, да капітан сердитий буде, видіти меш!

Нехай буде і сердитий, думаю собі, мені все одно. Убити мня не вбє... а хоть би і вбє, не велика шкода!... Не велика шкода? — але братчик, братчик, що дома умирає? неня? сестри? — і це не велика шкода? — А серце моє віщує, що брат ще не вмре, що я єго ще живого захопю, коби лиш хотіли пустити на урльоп. — О, ангелю хранителю!..

Пішов я до рапорту. Перший стоїть Квітка, відтак я. Прийшов і капітан.

— А що? — каже до Квітки — за вами прийшло, аби ви йшли домів? Ви були дома стрільцем? ватажком? Ваш отаман просив, аби вас домів пустили. Пан полковник пускають, да як ви підете в таку студінь да у таку зиму? — а до в весну трашпорт не буде йти, хиба-бисте сами йшли про себе? Пан полковник дає вам на волю. Да мушу вам сказати, що мені за вами жаль, ви у мене були чемні. Може ви би з своєї охоти хоть до весни лишились?

— Ба йти му, пан капітан — каже Квітка — та и ще сегодне! тепер у нас саме полюваня на вовки та на лиси. Я собі легко можу на днину по десятці застрільчити, про сьвята та про мясниці і не згадувати, що ось за тиждень приходя. А пану капітанови такі маю дві серні убити, аби вже такі!... Чорт їх матбуть ще не вибрав усіх! — Як мене остригли, то ще їх таких було, що для всіх офіцирів би було стало, не то що! Але я ім роги виправлю, я! Федір Квітка!

Приходить капітан до мене.

— А ти чо, Складанюку? Кортить і тебе з фірером Квітков на серни?

— О, пан капітан!... про мене серни цілі будуть, у мене брат умирає, у мене... тай не доказав... Гіркі так мене чогось і оббілляли!...

А капітан вихопив мені з руки лист, та читає.

— Гм — каже –- що-ж я тобі, хлопче, поможу, коли пан полковник дав приказ, аби усіх з твого року аж у осени на урльоп пустити? Мусиш ждати, небоже, не моя в цім воля.

— Ох, пан капітан!... зaридав я.

— Не плач, сину, не поможесь! — стис капітан з пліч. — Полковника прикази годі не слухати, ти сам знаєш. А відтак: якже би ти пішов тепер домів сам, без трашпорту, у таку лють, у такі зими? — сам собі розміркуй! Квітка має пару левів складаних, найме собі чи почту, чи оказію, а ти?... Не можу пустити, серце, хоть би і на малий час! Шістьдесять миль то не в зимі самому хід!

— Пустіть го, пан капітан! — я за його служити му вам аж до в осїнь! Гроший му дам, що маю!

Капітан видививсь то на Квітку то на мене, буцім то він питаєсь, хто в їх двох зболоволів: чи Квітка чи капітан? Нарешті засьміявсь тай каже: — А серни-ж? а вовки? а лиси?

— Чорт матери їх хиря! а я даю письмо на себе, що до в осїнь вам служити му, лиш пустіть оцего домів, най тількось не слинить! — Ви ще не віріте, пан капітан, як то за

еміґрантами як в часі подорожи так і в нових оселях в Америці.

Порішено також жадати від правительства внесеня оплати 17 і пів кр. при доручених судових, а коли з сим внесенєм випередив послів руских посол Абаикур, рішено доложити заходів у Відни, щоб справа була полагоджена як найскорше в користь сторін, оплачуючих сей тягар, котрий в послідним році зріс вже до суми 131.000 зр.

При тім обговорено в клюбі предложеня видиу краєвого що-до реформи дорогової, а другі предложеня роздано до зреферованя поодиноким послам. І так обняв справу нового закона для місточок пос. Кульчицкий: зміну §. 26. о репрезентациї повітовій пос. Окуневский; підпиранє культури краєвої пос. Новаковский; справу губленя миший, засїваня видем і вандруючих усителїв також пос. Новаковский; побільшенє плат учителїв народних пос. Вахнянин; справу банку краєвого і обниженя пожичок для селян до суми 200 зр. пос. Мандичевский; проект реформи закона ловецкого пос. Окуневский; справу обниженя або знесеня правних належитостий пос. Каратницкий; справу побільшеня шкіл рільничих пос. Гаморак; справу побільшеня числа люстраторів пос. Небиловець; справу меліорацій краєвих пос. Барвіньский.

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 16. січня 1896. р.

Іменованє. О. Денис Дорожиньский іменований дїйстним гр. кат. катехитом при академичній (руской) ґімназиї у Львові.

Перенесенє. Податкий поборець Іван Воробкевич перенесений з Кіцманя до Сучави.

Відзначеня. О. Йосиф Гладишовский, гр кат. парох в Дорогомишли, одержав лицарский хрест ордера Франц Йосифа, а професор львівского университету Людвик Цвиклиньский титул радника двору.

Вечерницї з танцями устроює тов. „Руска Бесїда" у Львові дня 25-го с. м. і 15-го лютого с. р.

Щедрий дар. Впр. епископ перемиский др. Юліян Пелеш дарував в день нового року на перемиску бурсу ім. сьв. о. Николая 150 зр.

Важне для еміґрантів. Наспіла вість — о скілько правдива, ще не знаємо, що австрийскому конесулови в Дженові (Genova) удало ся при помочи тамошного інспектора порту відобрати від одного аґента 1.700 зр., котрі він видурив від еміґрантів, що оногди числом 700 поплили до Бразилії. Часть тих гроший віддано зараз селянам а 1.000 зр. вислав конесулят до Галичини яко гроші, котрі забрали аґенти титулом задатку від 99 родин, котрі ще перебувають в Галичинї, а котрі вже можуть бути перевезені безплатно до Бразилії.

В справі православних календарів на 1896 рік просить нас виділ „Руской Бесїди" повідомити тих, котрі дістали календарі на розпродаж, щоби они сейчас повідомили товариство, чи мають надію всї їм вислані календарі розпродати до кінця сего місяця. Коли-ж нї, то просить ся повідомити картою або нерозпродані календарі прислати, бо тут в Чернівцях є великий попит на них, а на складі календарів уже нема.

Зміни в судівництві. Перенесені ц. к. радники судові: Иполит Литвинович в Перемишли до Львова, а Вільгельм Зайдлєр з Тернополя до Перемишля. — Радниками суду краєвого іменовані: прокуратор др. Ад. Саганек в Самборі для Самбора, начальник суду в Буску Марк. Тустановский для Львова заступник надпрокуратора Стан. Прилуский у Львові і секретар суду у Львові д-р Любин Боярский оба для Львова, секретар суду у Львові Волод. Пивоцкий для Львова, судия повітовий в Рогатині Ігн. Фідо для Перемишля і заступник прокуратора в Золочеві д-р Юліян Сопотницкий для Золочева.

В справі памятника для бл. п. Томащука відбув комітет в середу засїданє і зроблено сейчас складку, котра дала суму 435 зр. Рішено в такий спосіб аґітувати, бо доси помимо відозв вплинуло мало жертв. З громад вплинуло з Серету 25 зр., з Якобен 5·50 зр. Комітетови предложили оферту академичний різбяр Йосиф Лякс і проф. Бренек з Відня. Вибрано субкомітет з фахових людий: директора Ромсторфера. проф. Кольбенгаєра, інжінера Веста і акад. маляра Максимовича, котрі рішать предложеня. Місце памятника вже майже вибране, іменно місце перед будинком университетским. Комітет просить буковиньских мешканців поспішити як найчисленнїйше з щедрими датками, щоб пошанувати память великого нашого краяна.

Платнї професорів будуть небавом підвисшені. Після донесеня віденьскої праси правительство виготовило не лише проект підвисшеня платнї державним урядникам але також осібний проект підвисшеня платнї професорам середних шкіл і университетів. Що-до платнї професорів середних шкіл, то істнує після тих донесень намір, підвисшити платню пересїчно до суми 1400 зр. і полишити дотеперішні пять додатки пятилїтні по 200 зр., так що професор середної школи по 25-лїтній службі мав би 2400 зр. річної платнї. Активальні додатки вістають ненарушеними. Що до платнї университетских професорів, то мають они відповідати ранзї, в якій дотичний професор є. Звичайний професор є в VI ранзї, отже дістане річної платнї 3200 зр., надзвичайний професор є в VII ранзї, отже дістане річної платнї 2400 зр. То підвисшенє наступить мабуть вже з днем 1-го жовтня с. р.

Виділ „Руской Бесїди" у Львові вибраний на загальних зборах товариства дня 11-го с.м., уконституував ся в той спосіб: Головою товариства вибрано радника Йос. Левіцкого, заступником голови і господарем о. Олександра Темницкого, референтом театральним проф Володимира Шухевича, касиєром проф. Романа Цеглиньского, бібліотекарем і кореферентом театральним д-ра Івана Франка, секретарем авскультанта судового Йосифа Дрималика, членом виділу д-ра Андрія Занька.

Людність земскої кулї виносить після найновійших обчислень статистиків тепер 1,470,729.000; на Азию припадає майже половина, бо 826 міліонів, а то на Хіни 361 міліонів а на анґлійску Індию 262 міліонів людий.

Адмінїстративне видалюванє з Росиї — знесене указом царя Николая II. Доси ґенеральні ґубернатори, ґубернатори і бурмістри міст могли „неблагонадежних" і таких, що полициї не подобались, самовільно видалити а навіть на певний час заслати до віддалених місць. Після указу царя Николая II. може адмінїстративне видаленє лиш тоді наступити, коли дотичне достаточно узасаднене внесенє ґенерального ґубернатора, ґубернатора чи бурмістра буде переглянене комісиєю, котра складає ся по двох членів з міністерства внутрішних справ і справедливости, а головою тої комісиї є помічник міністра внутрішних справ, що заразом є начальником полициї. Коли комісия переглянула се внесенє, то міністер внутрішних справ має ще рішати, чи зізволити на видаленє чи нї. Ліберальна праса російска витає сей указ царя як акт людяности і справедливости, котрий богато невинних людий спасе від самоволї адмінїстративної.

Дрібні вісти. Після донесеня *Галичанина* має архипресвитером перемиской капітули бути назначений о. крил. Іван Войтович. — Кваліфікаційний іспит для народних учителїв відбуде ся у Львові дня 17-го лютого. Подавати належить до 31-го с. м. —Маєтність Горавець, жовківского повіту купив від Адама і Еміля Обертиньских торговельник дерева зі Львова Герш Гайльберґ.

На Народний Дім в Чернівцях зложив учитель п. Іля Ілюк 2 зр., п-ї інспекторова Поповичева 1 зр., дрібними складками зібрано на Маланки 2 зр. 05 кр.

ТЕЛЕҐРАМИ „БУКОВИНИ".

—о—

з дня 16. січня 1896 р.

Відень. Загально доносять часописи, що в Сербії і Болгариї вкоротці наступить зміна міністерств.

Париж. Президентом палати послів вибрано 294 голосами на 452 голосуючих Бріссона.

Рим. Тутейша праса заповідає з'їзд монархів тридержавного союза до Ґенуї.

Софія. Князь Фердинанд виїхав в заграницю, помимо що Стоілов тому рішучо противив ся. Перед від'їздом князь Фердинанд видав відозву, в котрій яко причину своєї подорожи подає справи родинні.

Франкфурт. Після Frankfr. Ztg. змінило ся положенє в Туреччинї о стілько, що Анґлія перестала впливати на Вірменів, так що сї готові помирити ся з Портою і приготовляють крок, котрий міг би доказати їх льояльність.

Переписка Редакциї.

—о—

Всїм нашим приятелям, що з нагоди сьвят, нового року і щоденного видаваня нашої часописи, зложили нам свої бажаня, складаємо сердечну подяку. — *„Старому другови"* дякує М. щиро за память; рад би відгадати анонїм і нїяк не може. Чому так загадочно? — *О. Кар. в Т.* Присланих поезий друкувати не можемо. *Недїлї* сего року не видаємо; за те розширили ґазету на щоденну і видамо твори Федьковича. Річи прозою писані придадуть ся нам. У наших молодих письменників якась особливша антипатия до прози; кождий віршує, а то тілько спиняє у них свободу гадок і скорший розвій. Не лякайтесь прози! — *„Наш" в С.* За дописи спасибі. Просимо частїйше. — *К. Л. у Л.* Не до гіршого йде у всїм, а до лїпшого. Сумувати на нїчо не здалось. За материял дякуємо! Що може часопись більше зробити для орґанїзациї, як накликувати і подавати ради? Коли нїхто не бере ся до дїла, і з золотої ради хісна не буде! *Вас. М-с. в Я.* Потерпіть ще якийсь час; в лютім буде уже лад. Часопись спізнює ся не з нашої вини, а з вини теперішної друкарнї. Не сила наша тому зарадити.

братом жаль? — Він за вас та й за мене Бога просити ме, а то велико значить! — бо нї ви та ні я Богу не молимось а то все через ті прианахтемські шинки та Угорки, коріня би їм повсихало!... А дві серні однако дістанете, бо я ще сегодне напишу до нашего ватажка! А що? — пустите чи нї?

— Хиба ті Гуцули не дурні та не божевільні? — каже капітан. — Про мене: най буде й так! я оперед полковника відповім. Да як він менї в дорові замерзне?

— Замерзне? Молоді так борзо не мерзнуть. А як му буде студено, най у жмені дує, чорт го не взяв!

Як менї урльоп виписали, як мене пустили, як Квітка менї 20 зр. на дорогу дав, як я єму за це дякував, як він на мене за це сварив, як нарешті на відході єму прианахтемська якась муха, а то ще до того в зимі, в око впала: все теє не буду вам росказувати, бо то Старий на небі у свої книги записав, та буде вам на страшним судищу читати. Я лиш тілько вам скажу, що й менї чимало прианахтемських тих мух у вічи було нападало, тай що я ще тої самої днини дві милї чкурнув, хоть уже сонце нисічко було, як я рушив. А мухи ще і по дорозї в вічи падали!... О, ангелю хранителю, не даром я на тебе уповав!...

(Дальше буде.)

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, по **1** зр. **20** кр. за річник, а всі **9** разом за **9** злр.

— З пересилкою почтовою **9** зр. **30** кр. —

ВИДАНЯ ВАСИЛЯ ЛУКИЧА.

I. ЛІТЕРАТУРНІ ЗБІРНИКИ:

1. **Ватра.** — В Стрию, 1887 р. 215 стор. в 8⁰. Ціна 1 злр.
2. **Квітка.** — У Львові, 1890 р. 128 стор. в 8⁰. Ціна 30 кр.
3. **Рідний зільник.** — У Львові 1891 р. 136 стор. в 8⁰. Ціна 30 кр.
4. **Левада.** — У Львові, 1892 р. 103 стор. в 8⁰. Ціна 25 кр.
5. **Рідна стріха.** -- У Львові, 1894 р. 120 стор. в 8⁰. Ціна 25 кр.

II. ЗБОРОВІ ТВОРИ:

6. **Твори Василя Чайченка.** — (Оповідання) — У Львові, 1892 р. 207 стор. в мал. 8⁰. Ціна 80 кр.
7. **Твори Василя Чайченка** Том II. (Соняшний промінь). — У Львові, 1892 р. 174 стор. мал. 8⁰. Ціна 60 кр.
8. **Твори Василя Чайченка.** Том III. (На розпутті) — У Львові, 1892 р. 210 стор. мал. 8⁰. Ціна 80 кр.
9. **Твори Карпенка-Карого.** (Мартин Боруля. Сто тисяч. Безталанна. Що було, те мохом поросло. Чабан). — У Львові, 1895 р. (кінчать ся друкувати),

III. ПОВІСТИ, РОМАНИ, ХРОНІКИ І ОПОВІДАНЯ.

10. **Навіжена,** пов. Нечуя-Левіцкого. — У Львові, 1891 р. 84 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
11. **Поміж ворогами,** пов. Нечуя-Левіцкого. — У Львові, 1893 р. 180 стор. мал. 8⁰. Ціна 40 кр.
12. **За громаду,** хрон. К. Т. Подоленка — У Львові, 1892 р. 94 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
13. **Художник,** пов. Т. Шевченка переклад Ол. Кониського. — У Львові, 1894 р. 101 стор. мал. 8⁰.
14. **Між народ,** пов. М. Школиченка. — У Львові 1894 р. 92 стор. мал. 8⁰. Ціна 20 кр.
15. **Хо,** казка Михайла Коцюбинського — У Львові, 1894 р. 34 стор. 8⁰.
16. **Облога Буши,** пов. Мих. Старицкого. — У Львові, 1894 р. (кінчить ся друковати).
17. **Грішники,** роман хроніка Олек. Кониського. — У Львові, 1895 р. 192 стор. мал. 8⁰. Ціна 50 кр.
18. **Пани й люди,** повість Володимира Левенка. — У Львові, 1893 р. 168 стор. мал. 8⁰. Ціна 80 кр.

БУКОВИНА

з новим 1896 роком почала виходити ЩОДНЯ кромі неділь і сьвят. Доси, як звістно, появляла ся наша часопись чотири рази в тиждень з недільним додатком; тепер БЕЗ ПІДВИСШЕНЯ ПЕРЕДПЛАТИ, будуть наші передплатники діставати „БУКОВИНУ“ ЩОДНЯ.

Передплата на „БУКОВИНУ“ в 1896 році виносить на цїлий рік 10 зр., на пів року 5 зр., на чверть року 2 зр., 50 кр., місячно 1 зр.

Кромі того без нїякої доплати одержать наші читателї в протягу 1896 року яко премію

ТВОРИ Ю. ФЕДЬКОВИЧА,

з котрих перший том станемо зараз друкувати, скоро тілько урядимо власну друкарню, що наступить **в лютім 1896 року.**

Відтак, умовившись з книгарнею товариства ім. Шевченка у Львові, подаємо нашим впв. передплатникам нагоду до купна руских книжок

по значно зниженій цїнї.

А именно о 33 проц. знижаємо цїну на сї книжки (в скобках подана книгарска цїна):

Івана Нечуя Левіцкого: Над чорним морем повість 90 кр., Кайдашева сїмя повість 50 кр., Поміж ворогами повість 50 кр.

Вас. Чайченка: Твори том I. 80 кр., т. II. 60 кр., т. III. 80 кр.; Під хмарним небом — поезиї ч. I. 1 зр., Книга казок поезиї ч. II. 60 кр., Книга байок 50 кр.

Троф. Зїньківского: Твори ч. I. і II. по 1 зр.

Степ. Руданьского: Твори ч. I. 40 кр.

П. Кулїша: Хуторна поезия 50 кр.

Дрозда: В гостях добре, дома лїпше, оповіданє 50 кр.

Ник. Устияновича: Повісти 85 кр.

Ник. Гоголя: Вечерницї 10 кр.

Евг. Гребінки: Чайковский, повість 70 кр.

К. Т. Подоленка: За громаду, хроніка 20 кр.

Г. Данилевского: Збіґцї з Новоросиї, повість 1 зр.

М. Школиченка: Між народ, повість 20 кр.

Іерстекера: Розбишаки на рiцї Місісіпі 80 кр.

О. Кенана: Сибір т. 1. і 2. — 1 зр. 20 кр.

О. Партицкого: Істория старинна Галичини 3 зр.

Д-ра Костя Левіцкого: Нїмецко-руский словар правничий 3 зр. 50 кр.

І. Баштового: Україньство на лїтературних позвах з Московщиною 50 кр.

Байди: Переклад Одисеї т. I. і II. 2 зр. 20 кр.

Два образи олїйні: Гуцул і Гуцулка по 50 кр.

Ми подали при книжках книгарску цїну; для предплатників „Буковини“ они коштують о третину таньше.

Відтак передплатники „Буковини“ можуть о 25 проц. дешевше, як в книгарнї, закупити собі книжки про **історию Руси.**

Стефана Качали: Коротка істория Руси	1.00
Миколи Костомарова Руска істория в житєписах 3 томи .	1·00
Історичні моноґрафії т. I.	2·00
Богдан Хмельницкий т. I, II, III, IV.	6·40
Гетьм. Ів. Виговского і Юр. Хмельницкого . .	1·60
Гетьманованє Брюховецкого	1·25
Гетманованє Дамяна Многогрішного	1·25
Гетманованє Самійловича	1·25
В. Антоновича і Д. Іловайского: Істория велик. Князївства литов.	1·60
Д. Іловайского: Княжий період до Володимира Мономаха ч. 1.	1·60
Княжий період до Данила Галицкого ч. 2. . . .	1·80
Смирнова, Дашкевича, Шараневича: Моноґрафії до істор. Гал. Руси	1·50

Замісць 22 зр. 15 кр. ті книжки коштують для передплатників „Буковини“ лише 16 зр. 50 кр.

З замовленями на ті книжки треба удавати ся до книгарні товариства ім. Шевченка у Львові ул. академична ч. 8., котра буде повідомлена, чи купуючий єсть передплатником нашої ґазети, чи ні.

Кромі того маємо в редакциї на складі оповіданє Т. Галіпа: Перші Зорі і оповіданє О. Я. Кониського: В день сьвятої волї, котре продаємо своїм передплатникам о половину дешевши перше оповіданє 15 кр. замісць 30 кр., друге 5 кр. замісць 10 кр., пересилкою о 5 кр. більше.

Тим способом подаємо нашим впв. передплатникам користи такі, яких при передплачуваню иньших щоденних часописий руских не, мають, не згадуючи вже й про се, що передплата на *Буковину* найдешевша.

Видає тов. „Руска Рада“ в Чернівцях. **Відповідає за редакцию Осип Маковей.** **З друкарні Г. Чоппа**